

REFERAT Landdistriktsudvalget (2018-2021) d. 08-01-2019

Mødedato	Tirsdag d. 08. januar 2019 kl. 18:00
Mødested	Kulturcenter Værestedet
Mødedeltagere	Mette Nielsen, Martin Sanderhoff, Peter Juhl, Elo Nielsen, Kim Dongsgaard, Kurt Johansen, Johannes Vesterby

Indholdsfortegnelse

Fornyelse af konkurrencen Årets Lokalområde.....	3
Planlægning af temamøde om styringsmodel.....	5
Opsamling på borgermøder og fremtidige møder.....	7
Status vedr. borgerdrevne lokale udviklingsplaner (orienteringssag).....	9
Møde med borgere fra Låstrup og Nr. Rind.....	11
Mødeliste Landdistriktsudvalget (fast punkt).....	12
Meddelelser og gensidig orientering.....	13

Punkt 1: Fornyelse af konkurrencen Årets Lokalområde

18/13252

Resume

Landdistriktsudvalget har besluttet, at initiativer skal understøtte implementeringen af udvalgets politiske prioriteringer, dette skal også gælde kåringen af Årets Lokalområde.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at Landdistriktsudvalget beslutter et tema for konkurrencen Årets Lokalområde 2019

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget besluttede,

1. at Årets Lokalområde 2019 skal udvælges ud fra, at området har iværksat initiativer for at tiltrække nye borgere. Initiativerne skal skabes gennem samarbejde og fællesskab. Vækst gennem samarbejde.

Sagsfremstilling

Historik

I forbindelse med Landdistriktsudvalgets drøftelse af proces for kåringen af Årets Lokalområde den 20. marts 2018, [sag 3](#), blev det besluttet, at konceptet evalueres forud for igangsætning af en ny runde.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Årets Lokalområde er kåret hvert år siden 2008. Vinderen modtager en pengepræmie på 50.000 kr. og en sten med inskriptionen "Årets Lokalområde i Viborg Kommune XXXX". Der nomineres tre områder, og de to øvrige nominerede modtager hver 25.000 kr.

Årets Lokalområde er siden 2008 kåret ud fra områdets lokale engagement og evne til at få noget til at ske. Det foreslås, at der fremover hvert år vælges et mere specifikt tema, som deltagerne i konkurrencen vurderes ud fra det pågældende år. Temaerne tager udgangspunkt i Landdistriktsudvalgets politiske prioriteringer

Forslag til temaer kan være lokalområder som på eksemplarisk vis demonstrerer:

- Stærkt og velfungerende samarbejde mellem alle foreninger i et lokalområde
- Stærkt og velfungerende samarbejde mellem to eller flere lokalområder
- Modeller for borgerinddragelse som rækker ud mod den enkelte borger og ikke kun de organiserede
- Nyskabende kommunikation, som både binder lokalområdet sammen og rækker ud af dette
- Nye modeller for mødesteder, som sikrer rammer for møder på tværs af generationer og interesser
- Udvikling og gennemførelse af aktiviteter/projekter, som tager udgangspunkt i områdets egne styrkepositioner

Den nye model for konkurrencen medfører, at byer, der tidligere er kåret til Årets Lokalområde, igen kan deltage og komme i betragtning til prisen

Hvis modellen godkendes vil Landdistriktsudvalget senere få forelagt en konkret tidsplan for gennemførelse af konkurrencen i 2019. Udgangspunktet vil være samme proces, markedsføring og budget som de forudgående år.

Det foreslås, at udvalget tilsvarende vil få forelagt en konkretisering af temaet i form af en række spørgsmål, som ansøgere skal forholde sig til. For samarbejde mellem foreninger kan udover en generel beskrivelse af samarbejdsformen indgå spørgsmål om antal foreninger, der indgår, organisationsgrad (hvor mange i lokalområdet er medlem af en forening) og lign. For nyskabende kommunikation kan indgå spørgsmål som målgrupper og tilgængelighed af kommunikationen.

Alternativer

I stedet for at vælge et enkelt tema kan udvalget vælge flere/alle temaer og bede ansøgerne forholde sig til dem alle og efterfølgende vurdere ud fra, hvor mange af temaerne, som lokalområdet har præsteret noget særligt indenfor.

Tidsperspektiv

Konkurrencen med de nye kriterier formidles i maj 2019, før sommerferien, og besøgsrunde samt kåring finder sted i september 2019.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Punkt 2: Planlægning af temamøde om styringsmodel

18/50118

Resume

Landdistriktsudvalget har besluttet at afholde et temamøde den 26. februar 2019 med udgangspunkt i Byrådets nye styringsmodel. En indledende drøftelse skal understøtte en hensigtsmæssig planlægning og gennemførelse heraf.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at planlægningen af temadagen drøftes

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget drøftede planlægningen af temadagen.

Sagsfremstilling

Historik

Landdistriktsudvalget besluttede på sit møde den 30. oktober 2018, [sag 9](#), at drøfte styringsmodellen i sammenhæng på et længere møde. Dette møde er nu planlagt til den 26. februar fra kl. 16 til kl. 22.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Byrådet har haft en række temadrøftelser om den fremtidig styringsmodel, og har løbende modtaget opsamlinger herfra. Styringsmodellen er grundlæggende tværgående i sin tænkning, med sigte på at skabe sammenhæng for borgerne.

Drøftelsen i februar skal derfor omkring alle temaer og mål.

Tilgangene hertil kan være flere fx:

- Hvordan kan Landdistriktsudvalget med egne kompetencer og midler understøtte temaer og mål?
- Hvordan skal Landdistriktsudvalget, som er nedsat med et særligt fokus på tværgående sammenhænge, bruge denne tilgang til at understøtte netop sammenhænge for borgerne?
- Med udgangspunkt i et konkret mål, hvordan kan dette så realiseres?

Undervejs i drøftelserne har der været peget på et muligt konkret mål om vækst i alle byer med minimum 200 indbyggere. Følgende byer med over 200 indbyggere har ikke haft vækst i den seneste 10-årsperiode: Vinkel, Sparkær, Birgittelyst, Sønder Rind, Hvam, Rindsholm, Vridsted, Bruunshåb, Knudby, Sjørup, Kvorning, Møldrup, Kjeldberg, Skelhøje og Kølvrå. Der vedlægges som inspiration og baggrundsviden et kort udtræk af udvalgets analyser, som viser dette sammenholdt med ungeandel og socioøkonomi. Befolkningsprognosen forudsiger vækst for disse byer, men dette er alene baseret på modelforudsætninger som fx, at når ældre mennesker flytter, vil yngre husstande (større/med børn) flytte ind i de ledige boliger.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Uddrag af analyser

Punkt 3: Opsamling på borgermøder og fremtidige møder

18/7458

Resume

Opsamling på de seneste tre borgermøder.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at opsamlingen drøftes
2. at fremtidige mødeformer drøftes

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget drøftede opsamlingen.

Landdistriktsudvalget besluttede, at fremtidige møder skal gennemføres som en kombination af

1. Borgermøder efter den nuværende model (med indledende oplæg fra lokale repræsentanter),
2. Temamøder,
3. Udpegning af sammenhængende lokalområder, hvor der kan være fælles udfordringer eller muligheder at drøfte og endelig
4. Besøg, hvor udvalget ser eksempler på gennemførte og kommende projekter i området.

Der skal til det kommende møde laves en årsplan, som giver mulighed for at udvalget løbende kan pege på temaer og steder, der ønskes besøgt.

Sagsfremstilling

Historik

Landdistriktsudvalget har drøftet en opsamling på de tre første borgermøder den 29. maj 2018, [sag 6](#), og de efterfølgende tre møder den 18. september 2017, [sag 5](#).

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Opsamlingen på tværs af de tre byer Ørum, Stoholm og Bjerregrav viser nogle af de samme generelle problemstillinger, som Landdistriktsudvalget tidligere er stødt på fx ønsket om forskellige boliger og byggegrunde.

Derudover gør det forhold, at to af byerne er større, at også andre problemstillinger kommer frem fx behovet for at styrke handelslivet i byerne, som handler meget om lokal opbakning men også det miljø, der er og kan skabes fx gennem områdefornyelsen i Stoholm og Ørums ønske om et miljø på Torvet.

Derudover har borgermøderne også vist det naturlige fokus, man har på særlige lokale problemstillinger, fx (ny) skole i Stoholm, hvor spørgsmålet blev stillet: Skal vi smøre tyndt ud eller tage store beslutninger. På tidligere borgermøder har disse grundlæggende services ikke været så meget i fokus. Det afspejler den konkrete situation i den konkrete by. Et andet eksempel er et nedslidt klubhus i Bjerregrav.

Udvalget har ønsket, at der skal sættes fokus på positive erfaringer, som udvalget kan bære med videre. I forlængelse heraf er der en fortælling om organisering i de besøgte byer, som kan inspirere. Følgende elementer indgik (bl.a.), lidt forskelligt fra by til by:

- Stærk tradition for lokalt engagement og frivilligt arbejde, som læres fra forældre til børn, og fra nabo til nabo
- Organisering med (mange) foreninger og ikke mindst underliggende arbejdsgrupper
- Foreningerne koordineret fx gennem et årligt møde

- Stærke ”institutioner” bl.a. børnehus, skole, købmand, forsamlingshus.

Formen er i denne runde ændret, så udvalgets analyser for den enkelte by præsenteres indledningsvist, som et led i at synliggøre udvalgets analyser. Dette er blevet godt modtaget, og det kan overvejes at offentliggøre analyserne også på www.viborger.dk.

De fremtidige møder kan gennemføres som en blanding af følgende former:

- Borgermøder efter den nuværende model bl.a. med udgangspunkt i analyser og kort oplæg om det, man er stolt af i byen.
- Temamøder, som holdes i et lokalområde og annonceres bredt
- Udpege områder af sammenhængende lokalområder, hvor der kan være fælles udfordringer eller muligheder, der kan drøftes
- Besøg, hvor udvalget ser eksempler på gennemførte og kommende projekter i området.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Punkt 4: Status vedr. borgerdrevne lokale udviklingsplaner (orienteringssag)

18/28971

Resume

Der gives en kort status på arbejdet med de borgerdrevne lokale udviklingsplaner inden Landdistriktsudvalget efter evalueringsmødet med pilotbyerne vil drøfte sagen på baggrund af en uddybet sagsfremstilling med forslag til næste skridt.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Landdistriktsudvalget besluttede på sit møde den 24. april 2018, [sag 8](#), i forlængelse af udvalgets temadag at iværksætte udarbejdelse af borgerdrevne lokale udviklingsplaner, som blev præsenteret på temamødet med Byrådet den 16. maj. På mødet den 29. maj, [sag 8](#), bekræftedes beslutningen om at igangsætte arbejdet.

På mødet den 14. august 2018, [sag 8](#), fik udvalget en status på arbejdet og den 27. november, [sag 8](#), godkendte udvalget, at igangsætte processen i yderligere fem byer.

Inddragelse og høring

Pilotbyerne er inviteret til et evalueringsmøde den 9. januar 2018 med følgende emner på dagsordenen:

- Generelle oplevelser af processen, herunder muligheder for at tilpasse
- Erfaringer med deltagere i Udviklingsgruppen
- De enkelte elementer i processen
- Oplevelsen af, hvad det har krævet at være en del af processen
- Konferencen den 5. marts
- Næste skridt

Beskrivelse

Udviklingsgrupperne fra pilotbyerne deltog i en opstartsskole den 29. august. Til opstartsskolen var udarbejdet oplæg med udgangspunkt i bl.a. udvalgets understregning på mødet i april af at "et led i processen er at udarbejde skabeloner og støtteværktøjer, som sikrer ensartethed og et kortfattet overblik".

Efter afholdelsen af udviklingsworkshops (åbne borgermøder) har forvaltningen registeret de mange ideer i et regneark, som udviklingsgruppen har fået tilsendt sammen med et overblik.

Allerede opstartsskolen viste, at de fire byer var forskellige steder i forhold til at udarbejde borgerdrevne lokale udviklingsplaner, og det har været vigtigt, at der på trods af udvalgets understregede behov for ensartethed har været muligt at nå frem til målet på forskellig vis.

Løvel har valgt selv at arbejde videre i forlængelse af den proces, der allerede var i gang i byen i samspil med en ekstern konsulent, og indholdet heraf er endnu ikke kendt. Forvaltningen har deltaget i et møde den 17. december med repræsentanter fra foreninger i Løvel, hvor emnerne var nogle af de samme som til udviklingsworkshops.

Mønsted havde i tiden op til pilotprojektet afholdt borgermøder med henblik på at søge om områdefornyelse og var derfor klar til at gå videre. Imidlertid havde de lokalt afholdte borgermøder ikke indeholdt en prioritering af de fremkomne ideer, og derfor blev der afholdt en workshop, hvor deltagere fra de forskellige arbejdsgrupper deltog.

To byer Løvsdal og Ørum har valgt at tage imod tilbuddet om støtte til afvikling af udviklingsworkshops (borgermøder) m.v. efter en fælles plan.

I fællesskab er identificeret strategiske pejlemærker for udviklingen i de to byer Løvskaal og Ørum, som er drøftet i en fælles udviklingsdialog. Opsamlingerne fra disse udviklingsdialoger vedlægges til orientering. Tilsvarende for Mønsted er under udarbejdelse på baggrund af udviklingsdialogen her.

Forvaltningen har oplevet en god og ikke mindst i høj grad fælles proces i disse byer, som også har resulteret i en fokuseret plan for det videre arbejde jf. opsamlingen.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Aftaler - Udviklingsdialog Ørum

Aftaler - udviklingsdialog Løvskaal

Punkt 5: Møde med borgere fra Låstrup og Nr. Rind

18/7458

Resume

I forbindelse med dagens udvalgmøde afholdes et møde med borgere fra Låstrup og Nr. Rind.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at mødet drøftes

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget drøftede mødet. De indledende oplæg fra de to lokale repræsentanter havde været rigtige gode, og gav et godt grundlag for de efterfølgende drøftelser.

Sagsfremstilling

Historik

Intet

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

I forlængelse af Landdistriktsudvalgets pressemeddelelse om at invitere i fællesskab inviterede Låstrup udvalget og inviterede Nr. Rind med.

Der er lagt op til den samme model, som ved de seneste møder, dog er der ikke socioøkonomiske data for de to byer, som har under 200 indbyggere, men alene et signalement.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Punkt 6: Mødeliste Landdistriktsudvalget (fast punkt)

18/1542

Resume

I henhold til de af Byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd – herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal Byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling foreslår,

1. at Landdistriktsudvalget tager stilling til mødelisten.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget godkendte mødelisten.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog i møde 17. december 2014 (sag nr. 6) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Landdistriktsudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra Byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Landdistriktsudvalget - Mødeliste 1-2019

Punkt 7: Meddelelser og gensidig orientering

18/59931

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 08-01-2019

Landdistriktsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Fem veje til mere vækst på landet

Landdistrikternes Fællesråd har nedsat et Vækstudvalg. Parterne bag vækststudvalget består derudover af interesseorganisationerne Landbrug & Fødevarer, Danske Rederier, HORESTA, SMVdanmark.

Udvalget peger på fem veje til mere vækst på landet og har 18 anbefalinger til, hvordan regeringen kan skabe bedre rammevilkår for erhverv i landdistrikterne. Blandt anbefalingerne er bedre adgang til finansiering, styrket konkurrenceevne og bedre muligheder for rekruttering af kvalificeret arbejdskraft.

Resultaterne fra udvalgets arbejde vedlægges.

Kommunerne nævnes som aktør i følgende anbefalinger:

7. Kommunerne i samarbejde med staten iværksætter en kampagne for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft til landdistrikterne, markedsføre styrker og stedbundne kvaliteter samt gøre det attraktivt for unge at bosætte sig i land- og yderkommunerne.

8. Kommunerne i forbindelse med udbud i højere grad implementerer en SMV-venlig udbudspolitik, så offentlige opgaver udbydes i en størrelse, som SMV'erne kan klare og på betingelser, som SMV'erne kan opfylde. I den forbindelse bør udbud tilrettelægges, så samarbejdende virksomheder kan byde og vinde.

Og indirekte i anbefaling 11. Kommunerne får klarere og bedre rammer for at udrulle digital infrastruktur til egne institutioner og medarbejdere og samtidig får mulighed for at stille krav om dækning af underforsynede områder, herunder i særligt i det åbne land.

Erhvervsministeriet har uddelt midler fra landdistriktspuljen igen

33 ansøgere fra hele landet har modtaget tilsammen 10,6 millioner kroner i støtte til projekter, der understøtter udviklingen i landdistrikter og på de små øer.

Projekterne spænder vidt fra at Thy Erhvervsforums projekt med at undersøge potentialerne i at etablere flere lejeboliger i landsbyer i vækst, over samme forenings forsøg med nye samarbejdsformer til konkrete turismeprojekter.

Alle projekterne kan ses på hjemmesiden livogland.

Bilag

Mere vækst på landet, afrapportering fra Vækstudvalget